

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

Celní problematika v EU

Nikola Plunárová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Hlavním cílem práce je navrhnout zlepšení pro zefektivnění antidumpingového šetření z pohledu výrobce i celého společného celního trhu EU. Vedlejším cílem je zjistit, na základě poskytnutých finančních podkladů dané české společnosti v dlouhodobém časovém horizontu, jestli celní zásahy, které uvalují antidumpingové clo, českého výrobce pozitivně ovlivňují a jakým způsobem. V teoretické části byla provedena analýza odborné literatury týkající se celní problematiky, vymezení cel, celní hierarchie, charakteristika, postup i náležitosti antidumpingového šetření a dalších potřebných témat tvořící podklad pro praktickou část práce. K naplnění hlavního cíle práce je navrženo zlepšení pro zrychlení počátku šetření, kdy by žádost o zahájení šetření nemuseli předkládat samotní výrobci, ale pomocí sledování vývoje zisku, ROE, ROA odvětví by šetření zahájilo samotné celní oddělení. Dále je použito metody komparace výstupů z použitého systému SPSS, jenž je schopný vytvořit prognózy vývoje zisku společnosti od zvoleného bodu a jenž je potřebný pro srovnání se skutečným ziskem. Vzájemnou komparací vznikl výpočet újmy výrobce, která by pro menší společnosti mohla být rozhodující pro odchod z odvětví. Při zkoumání finančních ukazatelů v dlouhodobém časovém horizontu bylo zjištěno, že včasné zásahy Rady a Komise Evropské Unie mají pozitivní vliv na výrobce, tedy ho v rámci možností chrání.

Klíčová slova: Celní správa, Antidumpingové opatření, TARIC, EU, Třetí země

1. CÍL A METODIKA

Zde je popsán hlavní cíl práce, za jakým účelem bude práce vytvořena a jakými metodami toho bude docíleno.

1.1. CÍL

Cílem práce bude navrhnout zlepšení pro zefektivnění antidumpingového šetření a zjistit, jak celní systém a jeho nařízení v oblasti antidumpingových opatření ochraňuje a ovlivňuje místního výrobce a proč.

V současnosti jsou ochranná opatření proti dumpingu přijímána zejména na půdě mezinárodních organizací zabývajících se mezinárodním obchodem a jinými integračními seskupeními, proto mě zajímá, jestli tato opatření fungují i pro místního výrobce. Ke zjištění této skutečnosti využiji některých z nástrojů, a to analýzu informací, statistického zhodnocení a také prostudování antidumpingových opatření a jejich nástrojů pro boj proti podvodům.

Cílem práce v teoretické části bude zaměřit se z pohledu normálního občana na systém celnictví v České republice a EU, funkci cla, vymezení dumpingu a jeho formy. Cílem práce ve výzkumné části bude zjistit, jak antidumpingové clo nastavenými procesy ovlivňuje vývoj společnosti a objem její výroby. Tato část je zaměřena na postupy šetření a zavádění antidumpingového cla v Evropské unii a jeho působení. Oblast celních omezení je velmi důležitá pro správné fungování celního systému. Omezení mají vliv na celou ekonomiku státu díky zabraňování toků zboží, které může být nelegální, může znevýhodňovat domácího výrobce a ovlivňovat i místní dovoz.

1.2. METODIKA

Celní systém a jeho fungování sleduji v médiích, ovšem hlavními zdroji informací pro teoretické hodnocení bude tvořit literatura, a to především titul „*Celní správa v organizačním a funkčním pojetí*“ a literatura od Lubomíra Žemličky, která výstižně popisuje celní předpisy a Nařízení Rady. K získání potřebných teoretických znalostí využiji také Nařízení Komise a zákonů.

Práce bude tematicky rozvržena do dvou celků, které na sebe logicky navazují, a které jsou navzájem propojené. Od vysvětlení pojmů, systému opatření až po samotný praktický výzkum a výstup.

Na základě cíle práce ve výzkumné části bude použita pro jeho dosažení případová studie na daného českého anonymního výrobce. Případová studie je jednou z metod kvalitativního výzkumu a bývá často charakterizována jako podrobné studium jednoho nebo malého množství určených případů, proto je ideálním nástrojem k dosažení cíle této práce. Dle R. E. Stakea, který případovou studii charakterizuje jako úsilí o porozumění jedinečnému a komplexnímu sociálnímu objektu, který představuje systém s určitými sociálními hranicemi, bych případovou studii použitou v této práci zařadila pod instrumentální případovou studii, kdy je nejdříve vybrán jev a následně je zkoumaný případ, který tento jev reprezentuje. Tento daný výrobce byl zvolený z toho důvodu, že se již pátým rokem účastní dumpingových šetření a to ve více formách obcházení. Proto je vhodným k dalším analýzám, a to ke klasifikační a kauzální analýze, neboli analýza zkoumání příčin a vlivu vnějších činitelů.

Jako základ bude použito k pochopení systému klasifikační analýzu, pomocí které definuji systém vymezením zkoumaných jevů a veličin a vztahů mezi nimi. Dále na základě systematického zkoumání, analyzování a vyhodnocování minulých a současných dat bude provedena kauzální analýza ve dvou krocích. V prvním kroku budou vyhledány vazby mezi vymezenými prvky a zjištěny jejich průběhy a vzájemné působení na zkoumané jevy. Dále také zjištěno, zda antidumpingová opatření chrání daného výrobce a do jaké míry. V kroku druhém bude navrženo zlepšení k zefektivnění procesu antidumpingového šetření, ve kterém bude použit statistický program SPSS, a to k vytvoření prognostického odhadu vývoje zisku společnosti od zvoleného hraničního bodu a dále postaven vůči skutečnému vývoji zisku. Komparací těchto dvou vývoju bude zjištěna úspora daného výrobce.

Z interních údajů podniku budou vytvořené statistiky a grafické průběhy, které budou moci být postaveny vůči průběhu antidumpingových opatření, procesů které probíhali v rámci vývoje obcházení místních předpisů v rámci EU, které poškozují určité výrobní odvětví. Tím si bude možné také vytvořit obrázek o tom, jak antidumpingová opatření působí na daného výrobce a posoudit, zda tyto opatření podporují poškozený podnik nebo jsou neúčinné. Tato praktická část byla zvolena v této podobě z důvodu, že oficiálně žádná podobná studie ještě provedena nebyla a přijde mi možné zjištění jako velmi zajímavé a důležité.

2. VLASTNÍ ŠETŘENÍ

Když se chce výrobce se svým výrobkem dostat na určitý trh v jiných státech nebo chce svou expanzí odstranit velkou část konkurence, může se uchýlit k cenovému podbízení.

V procesu antidumpingových šetření je řada mnohých nedostatků jako například délka šetření, nákladnost šetření při potřebě zahraničních cest, nutnost obnovy platnosti antidumpingového cla po pěti letech, atd., ale nejdůležitějším nedostatkem z pohledu samotného výrobce je podání stížnosti určitým výrobcem, který nejen, že musí být velmi ostražitý, aby takové obcházení celních nařízení zaznamenal a mohl tak podat stížnost neboli žádost o prošetření Evropské Radě, ale také dodávat všechny potřebné informace o cenách zahraničních výrobců, vývoji objemu dumpingového dovozu, účinky těchto cen dumpingového dovozu na ceny výrobku na trhu EU a dopad na celé výrobní odvětví. Takové zjišťování může postiženému výrobcovi činit časové zatížení, ale hlavně finanční nákladnost pro případné tvoření prognóz, a dalších nákladů s tím spojených.

K naplnění hlavního cíle práce bylo navrženo zlepšení pro zrychlení počátku šetření, kdy by žádost o zahájení šetření nemuseli předkládat samotní výrobci, ale pomocí sledování vývoje zisku, ROE, ROA odvětví by šetření zahájilo samotné celní oddělení. Předpokladem je, že vytvořením oddělení, které by tento úkon provádělo skrze všechna výrobní odvětví, by společná unie ušetřila nesrovnatelně více, než by provoz takového oddělení stál. V potaz musí být brán také fakt, že antidumpingové clo tvoří finanční prostředky do veřejných rozpočtů. Dále bylo použito metody komparace výstupů z použitého systému SPSS, jenž je schopný vytvořit prognózy vývoje zisku společnosti od zvoleného bodu a jenž je potřebný pro srovnání se skutečným ziskem. Vzájemnou komparací vznikl výpočet újmy výrobce, která by pro menší společnosti mohla být rozhodující pro odchod z odvětví. Tato újma u vybraného výrobce činila téměř 600 000 tis. Kč. Při zkoumání finančních ukazatelů v dlouhodobém časovém horizontu bylo zjištěno, že včasné zásahy Rady a Komise Evropské Unie mají pozitivní vliv na výrobce, tedy ho v rámci možností chrání a vývoj zisku, tržeb i přidané hodnoty pružně reagují na zavedené antidumpingové opatření.

Na závěr je tedy vhodné zhodnotit antidumpingové zásahy celním systémem jako velmi vhodný nástroj proti boji s podhodnocenými dovozy a domácí výrobci mohou být vděční za vytvoření tohoto nástroje.

ZDROJE

ŠRAMKOVÁ, Dana, Ivana PAŘÍZKOVÁ a Pavel SALÁK. *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 163 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 400. ISBN 978-802-1056-909.

KÁRNÍK, Miroslav. *Clo a celní politika od A do Z*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, c2012, 303 s. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-779-9.

ŽEMLIČKA, Lubomír. *Celní předpisy při dovozu a vývozu zboží*. 1. vyd. Ilustrace Jiří Votruba. Praha: Pragoeduca, 1993, 253 s. Working Paper Series, 115. ISBN 80-901-4821-2.

SVATOŠ, Miroslav. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 367 s. ISBN 978-80-247-2708-0.

Nářízení Rady (ES) č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, v platném znění

DALE, R. *Anti-dumping Law in a Liberal Trade Order*. London: Macmillan, 1980, 237 s. ISBN 03-120-4373-2